

Ennakoivan talousneuvonnan hanke

Ulosottolaitos
Utsökningsverket

**Ylivelkaantumisen
torjunta**
Bekämpning av
överskuldssättning

TALOUS- JA
VELKANEUVONTA
EKONOMI- OCH
SKULDRÅDGIVNING

Koulutukset

30.9.2021

Nuoren taloussuunnittelu

talous- ja velkaneuvoja Maarit Salo ja projektipäällikkö Miia Meling

7.10.2021

Perinnän ja ulosoton prosessi

talous- ja velkaneuvoja Elina Lindgren ja talousneuvonnan suunnittelija Johanna Mattila

14.10.2021

Talous- ja velkaneuvonta ja ulosotto, mukana myös myytit

talous- ja velkaneuvoja Noora Jaatinen ja talousneuvonnan suunnittelija Marika Rein

Into ry, valtakunnallinen koulutus

Nuoren rahasuunnittelu

Missä järjestyksessä laskut olisi hyvä maksaa?

- **Maksa ensin** tärkeimmät **laskut**: kuten vuokra, sähkö ja vesi ←eniten seurauksia jos jättää maksamatta. Peruselämisen mahdollistavat asiat ensin koska:
 - Vuokra: häätö-> kodittomuus, asunnottomuus
 - Sähkö: Valo, lämpö, ruoan valmistus, elektroniikka, sähköön katkaisun jälkeen uudelleen sähköön päälle kytkeminen maksaa
 - Vesi
- **Sitten** puhelin, vakuutukset, päivähoitomaksut ja elatusapumaksut
 - Puhelin: Yhteydenpito
 - Vakuutukset: Vahingon sattuessa hyvä olla
 - Päivähoitomaksut: lasten hoito
 - Elatusapumaksut: lasten tarpeet
 - **Viimeiseksi** muut **laskut** ja velat (pienet **laskut** ennen suuria, koska aiheutuu suhteellisesti enemmän lisäkustannuksia)
- Mitkä maksut voisi mennä automaattiveloituksella suoraan verkkopankista:
 - Säännölliset maksut, esim. vuokra, sähkölasku, puhelinlasku, kuntosalimaksu

Miten toimia seuraavissa tilanteissa?

19v. Nuori (ennakointi)

- Juuri muuttamassa omaan vuokra asuntoon yksin (vuokra-asunnon hinta, soluasuminen, nuorisoasunnot...)
- Aloittamassa opinnot
- Ei autoa
- Ei velkaa
- Ei töitä
- **Toimia:**
 1. Tukien hakeminen kelasta: opintotuki, asumistuki, takuuvuokran selvitys (mitä tarkoittaa), opintolainan takaus tarvittaessa ja opintolainan haku, kesätyöt/osa-aikatyö
 2. Laskujen maksujärjestyksen omaksuminen. Automaattiveloitus pankkitilille <-ennakointi
 3. Puhelinliittymän, sähkösopimuksen, kotivakuutuksen kilpailuttaminen..
 4. Säästäminen (edes vähän jos mahdollista)/kulutustottumusten arviointi(omien toimien merkitys, arviointi)

20v. Nuori (on jo velkaa)

- Vuokraelkaa 1.000 euroa
- Muuta velkaa 8.000 euroa
- Osa-aikatyö
- Omistaa auton jonka arvo 5.000 euroa
- Hakemassa opiskelemaan <-rahoitus, ennakointi
- **Ratkaisuja:**
- Vuokranantajan kanssa neuvottelu. Yritä sopia laskulle uusi realistinen maksuaikataulu jota voi noudattaa.
- Auton tarpeellisuus? Voiko luopua?
- Osa-aikatyön lisäys/kokoaikatyö vs. opiskelu, kesätyö?
- Yhteydenotto talous –ja velkaneuvontaan, Sosiaalinen luotto (alueellinen), ulosotto, velkojien kanssa neuvottelu, muu järjestely, täydentävä toimeentulotuki
- Ota ajoissa yhteyttä, apua on saatavilla! Täysi-ikäinen nuori vastaa itse omista valinnoistaan ja niiden seurauksista. Omatoimisuutta on hyvä tukea.

Tulot

- Kuinka paljon kuukausitulot ovat?

Esim. Työmarkkinatuki	518,40 €
Asumistuki	328 €
Toimeentulotuki	227,81 €
<hr/>	
YHTEENSÄ	1074,21 €

Menot

- Mitkä ovat pakolliset menot? →

Ruokaraha riittää koko kuukaudeksi,
kun jaksotetaan se 57,50 € / viikko

Vuokra	572 €
Ruoka	230 €
Sähkö	20 €
Kotivakuutus	10 €
Lääkkeet	20 €
Puhelin	30 €
Bussilippu	55 €
YHTEENSÄ	937 €

- Kuinka paljon pakollisten menojen jälkeen on käytettävissä? →

Käyttövaraa voi käyttää mm.
vaatteisiin, harrastuksiin,
kodin hankintoihin jne.

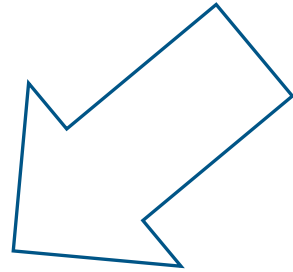
Tulot	1074,21 €
Pakolliset menot	- 937 €
Jää käyttörahaa	= 137,21 €

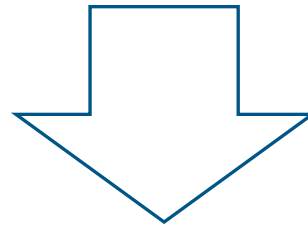
Tulojen pirstaleisuus

Työmarkkinatuki 518,40 €

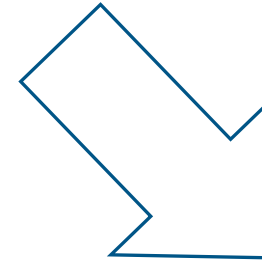
- Vuokran omavastuu 242 €
- Ruokaan 40 €
- Puhelinlasku 30 €
- "Laskutilille" 35 €
- Bussikortti 55 €

1 036,40 €

Asumistuki 328 €
→ Suoraan vuokranantajalle

Toimeentulotuki 190 €
→ Ruokaan

Jos tuloja tulee useasta eri lähteestä, kuukausibudjetti kannattaa pilkkoa vielä pienempiin osiin

Ruokamenojen suunnittelu:
Ruokien suunnittelu etukäteen ja sen pohjalta ostoslista!

Hyödyllisiä linkkejä

- Penno.fi <- Rahankäytön tarkastelua. Kirjaa tulosi ja menosi. Penno kertoo yhdellä silmäyksellä rahatilanteesi.
- Pankkien omat rahankäyttösovellukset, talouden tasapaino (esim. OP)
- Uo <https://ulosottolaitos.fi/fi/>
- Tvn <https://oikeus.fi/talousjavelkaneuvonta/fi/index.html>

- Esimerkiksi sosiaalisesta mediasta voi löytää rahaa käsitteleviä sivuja hakusanoilla: säästä, raha, talous

Ulosottolaitos
Utsökningsverket

Asuminen

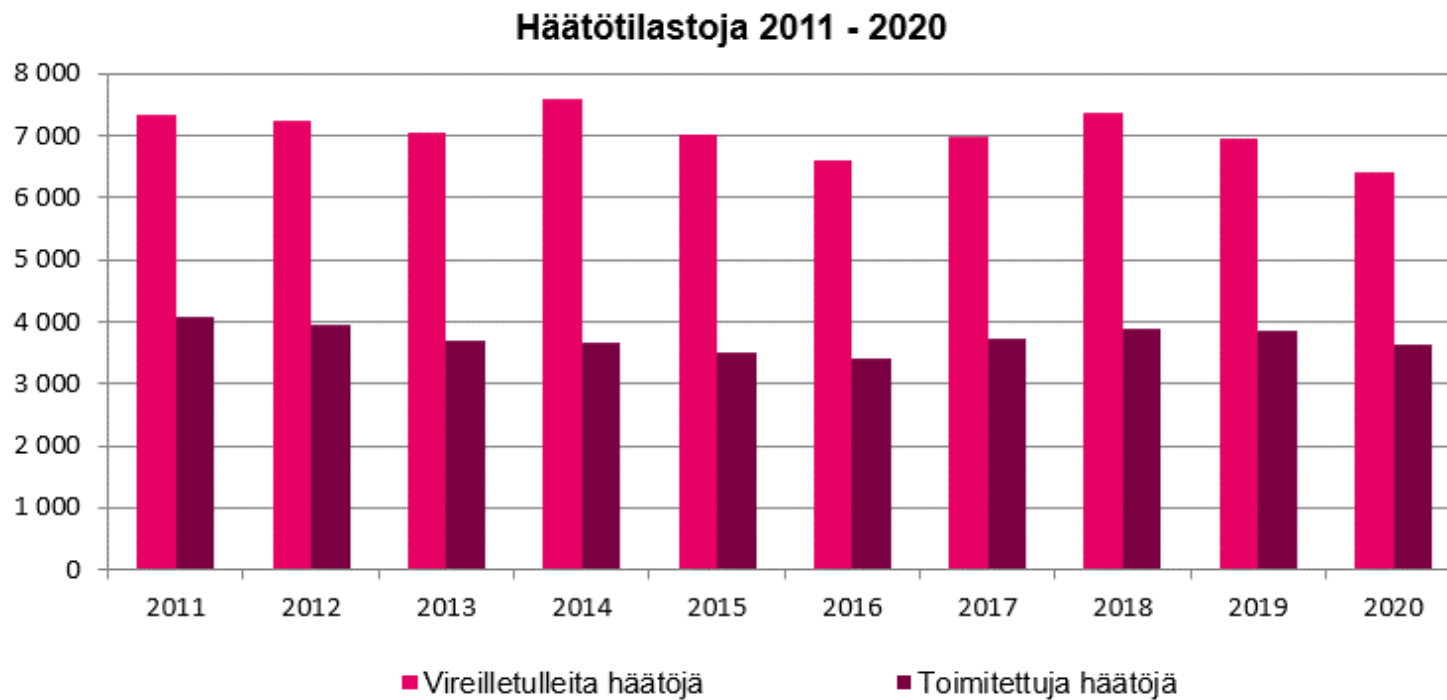
1.10.2021

Case : Asuminen

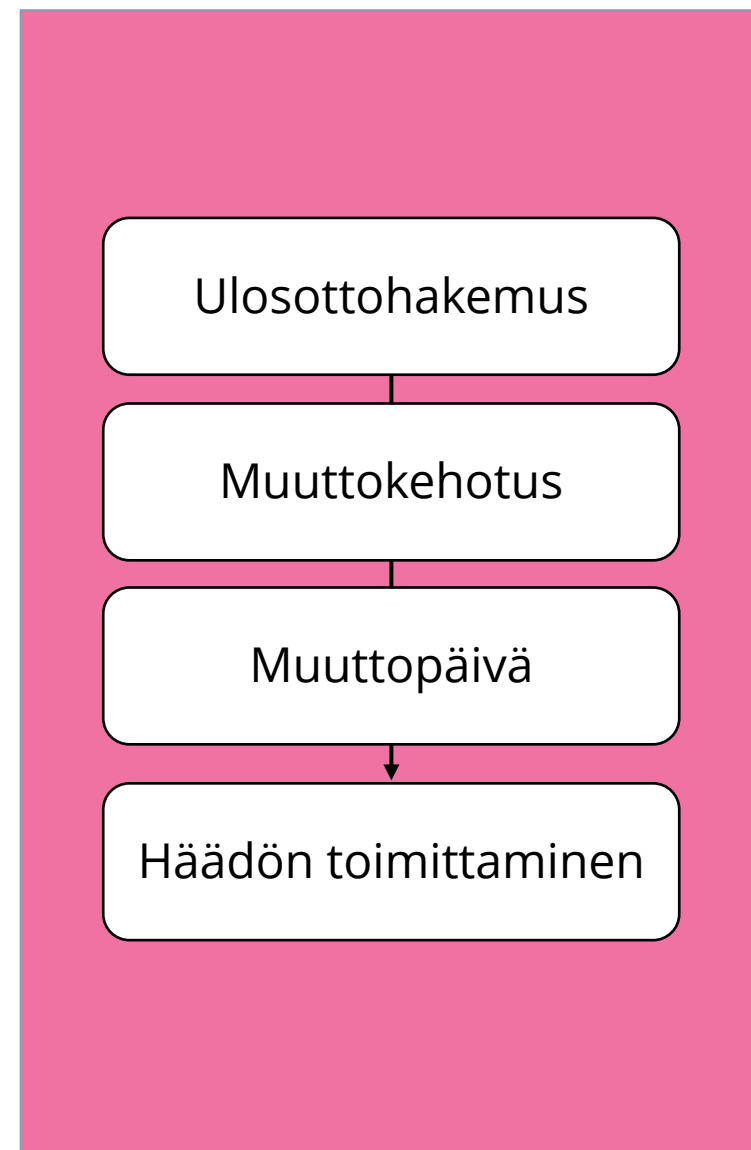
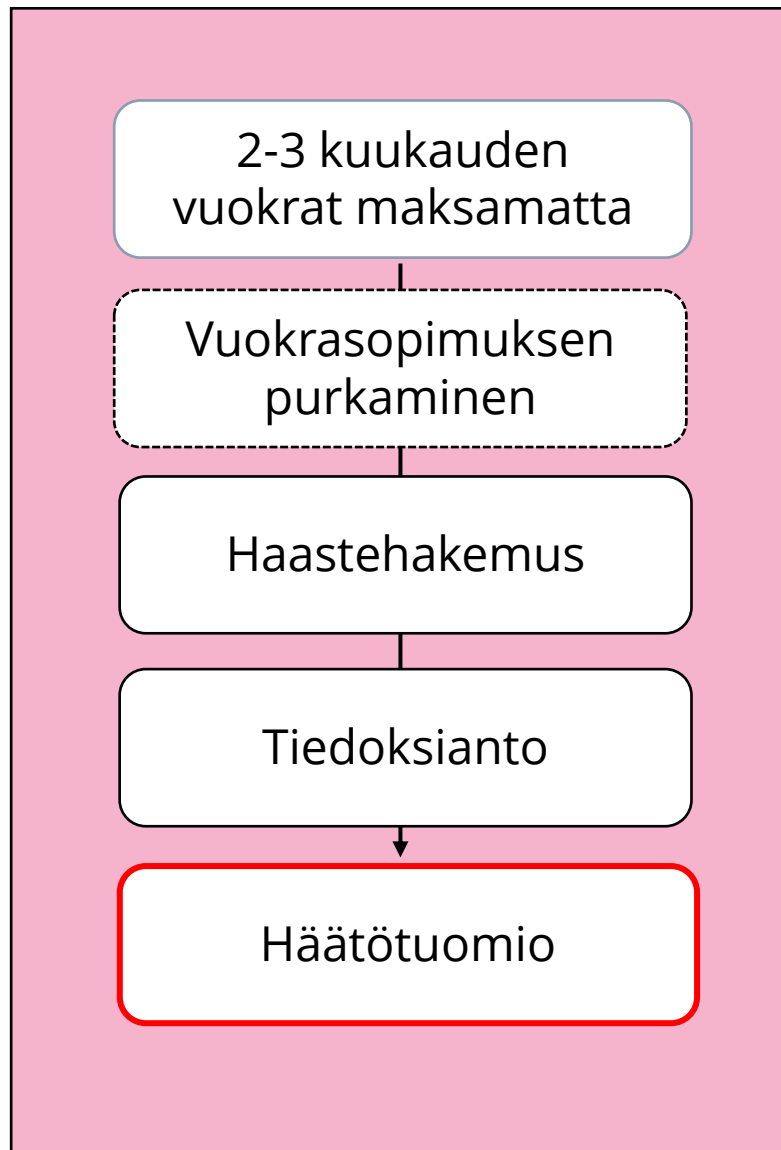
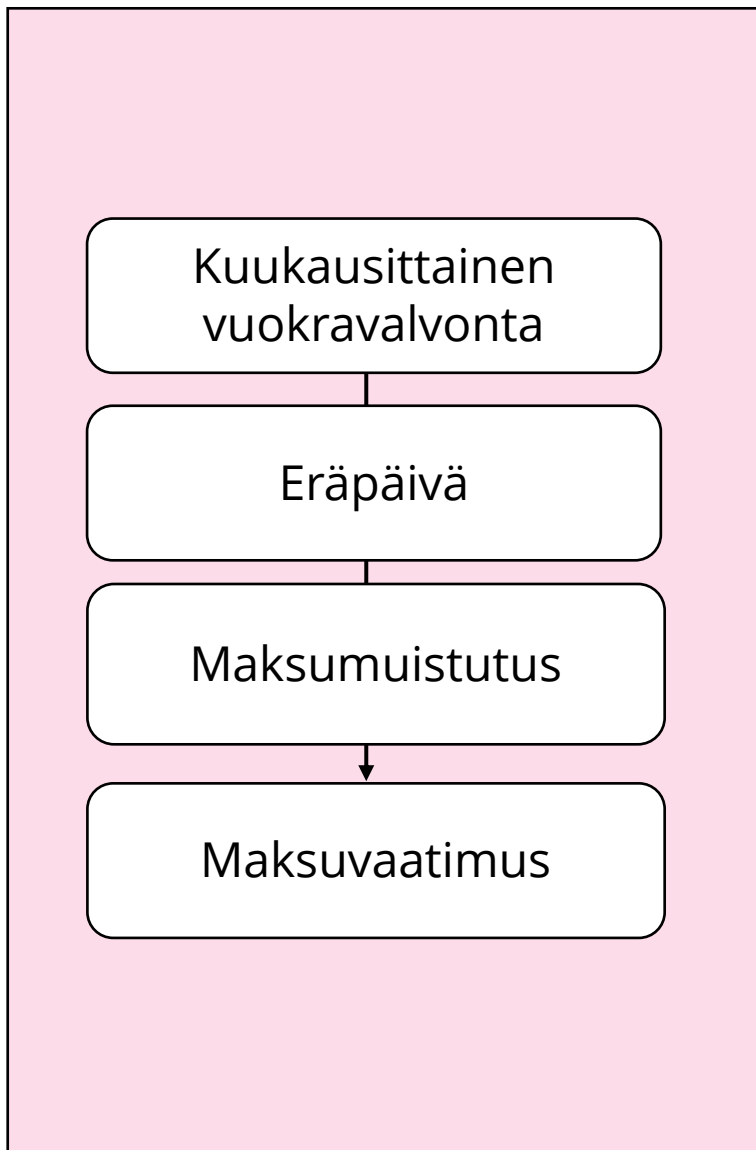
- Vuokria on jäänyt maksamatta. Vuokraan tarkoitetut rahat ovat kuluneet muuhun elämiseen. Vuokrat ovat maksamatta jo monelta kuukaudelta, eikä vuokranantajaan ole oltu yhteydessä.
- Olen saanut maksamattomista vuokrista tiedoksi haasteen ja tulossa häätö vuokra-asunnosta. Vuokranantaja on hakenut käräjäoikeudelta häätöpäätöksen.
- Mitä nyt tapahtuu, minulle ja tavaroilleni?
- Etsinnöissä vuokra-asunto?
- Maksuhäiriömerkintä on tullut edellisen vuokra-asumisen yhteydessä maksamattomien vuokrien vuoksi. Onko uuden vuokra-asunnon hakeminen tai vuokraaminen mahdollista?
- Entä edeltävät maksamattomat vuokrat? Maksamattomia vuokria on ulosotossa perinnässä, onko uuden vuokra-asunnon saaminen mahdollista maksamattomien vuokrien vuoksi? Miten kannattaa toimia, jotta uuden asunnon saaminen mahdollistuu?

Häädöt ulosotossa

- Kokonaisuutena häädöt muodostavat pienehkön osan ulosoton työtehtävistä lukumäärien suhteen.

Häätöprosessi

Häädön taustasyyt

- Yleisimmät syyt häätöjen taustalla ovat maksamattomat vuokrat tai häiritsevä elämäntyyli.
- Vuokranantaja ei voi itse häätää vuokralaista, vaan käräjäoikeudelta on aina haettava häätötuomio.
 - vuokralainen velvoitettava muuttamaan tai luovuttamaan hallinta häädön uhalla
 - lisää vuokralaisen maksettavaksi tulevia kuluja
 - aiheuttaa vuokralaiselle maksuhäiriömerkinnän
- Ulosottomies toimittaa häädön ulosottohakemuksen ja häätötuomion perusteella.

Häätöä edeltävät toimenpiteet 1/2

- Häädettävää kehoitetaan poistumaan tiloista vapaaehtoisesti ja huolehtimaan itse omaisuutensa poiskuljettamisesta.
- Ilmoitetaan muuttopäivä, jolloin tiloista on viimeistään poistuttava.
- Muuttopäivä on pääsääntöisesti 2-3 viikon kuluttua muuttokehotuksen lähettämisestä.
- Häätö koskee kaikkia, joiden oikeus asua tai muuten käyttää tuomiossa mainittuja tiloja perustuu häädettävän oikeuteen.
- Jos on tiedossa, että huoneistossa asuu alaikäisiä lapsia ja/tai välittömän huolenpidon tarpeessa olevia henkilöitä, tehdään ilmoitus asunto- ja sosiaaliviranomaiselle.
 - Häätökohteeseen jätettyjen eläinten säilytyspaikka varmistetaan eläinsuojelulain mukaisesti ensisijaisesti eläinsuojeluviranomaisten parhaaksi katsomalla tavalla.

Häätöä edeltävät toimenpiteet 2/2

- Häädön peruminen
 - mahdollista myös vireilletulon jälkeen, jos vuokrasuhteen jatkumiselle edellytykset
 - esim. rästissä olevien vuokrien maksaminen
 - häätö voidaan toimittaa vuokrarästien maksamisesta huolimatta
- Häädettävä muuttaa vapaaehtoisesti
- Muuttopäivän lykkääminen tapauskohtaisesti
 - hyväksyttäviä perusteita voivat olla esim. häädettävän terveydentilaan, uuden asunnon hankkimiseen tai alaikäisiin lapsiin liittyvät syyt
 - hakijalle ei saa aiheutua tuntuva haittaa
 - lykkäyksestä päättää aina ulosottomies

Häädön toimittaminen

- Häätö voidaan toimittaa muuttopäivän jälkeen
- Yleisimmin häätö toimitetaan poistamalla häätötiloista häädettävät ja tiloissa oleva omaisuus.
 - häätökohteena pääsääntöisesti myös huoneistoon liittyvät muut tilat, esim. verkkokellari
 - häädettävän poissaolo ei estä häädön toimittamista
- Omaisuus, jolla katsotaan olevan ulosmittausarvoa, otetaan talteen ja ulosmitataan.
 - myös esillä oleva henkilökohtainen omaisuus, kuten valokuvat tai passi, otetaan talteen
- Arvoton ja vähäarvoiseksi katsottu omaisuus hävitetään.
 - yleensä hakijalle annetaan lupa menetellä tällaisen omaisuuden suhteen haluamallaan tavalla

Muut häädön toimitustavat

- Lukkoseppähäätö
 - omaisuus jätetään häätötiloihin enintään kuukaudeksi
 - käytännöllinen liiketilojen häädöissä, jos tiloissa raskaita koneita tai muuta kalustoa
- Uhkasakkohäätö
 - häädettävä arvioitu maksukykyiseksi ja kykeneväksi huolehtimaan omaisuutensa poiskuljetuksesta
 - häädön taustalla esim. erimielisyydet vuokranantajan kanssa
 - tyypillinen tapauksissa, joissa tiloja käytetään muuhun tarkoitukseen kuin sovittu, esim. asuinhuoneistoa liiketoimintaan
 - kihlakunnanvouti asettaa uhkasakon ja harkitsee sen määrän
- Avioliittolain mukainen yhteiselämän lopettaminen tai muu siihen rinnastettava häätö
 - häätö voidaan toteuttaa muuttopäivää määräämättä niin pian kuin se kohtuudella on mahdollista

Vuokra-asunto, intti, vuokran maksu, ennakointi

- Maksuhäiriömerkintä voi vaikuttaa asunnon saamiseen
- Selvitä oman kuntasi vuokra-asunnoilta, vaikuttaako maksuhäiriömerkintä asunnon saamiseen.
- Onko vuokrasaatavia ulosoton perinnässä? Miten toimia, jos toivoo saavansa asunnon?
- Uutta asuntoa hakiessa esimerkiksi kaupungilta, mikäli sinulla on vuokravelkaa ulosotto-perinnässä, selvitä, jos maksat vuokravelkaa pois, pääsetkö asunnonhakijaksi.

- Intti ja asuminen
- Vuokrasopimus solmittuna kolme kuukautta ennen palvelusajan alkamista.
- Sosiaalitoimi mahdollisesti auttaa vuokran maksamisessa armeijan aikana.

Kiitos Ennakoivan talousneuvonnan hankkeen puolesta!

Tapaamisiin jälleen torstaina 7.10.2021 sekä torstaina 14.10.2021.

Maarit Salo
talous- ja velkaneuvoja

Sini Silver
talous- ja velkaneuvoja

Miia Meling
projektipäällikkö

ETELÄ-SUOMEN
**OIKEUSAPU- JA
EDUNVALVONTAPIIRI**

**Ylivelkaantumisen
torjunta**
Bekämpning av
överskuldsättning

**Ulosottolaitos
Utsökningsverket**

ENNAKOIVA TALOUSNEUVONTA